

Zprava vodaj 42. Jiráskova Hronova

ÚTERÝ 8. SRPNA 1972

ČÍSLO 6

CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKA
AMATÉRSKÉHO DIVADLA - 72

DÍK JIRÁSKOVU HRONOVU

Hovoří vzácný host letošního Jiráskova Hronova, zasloužilá umělkyně Ludmila Pelikánová, laureátka státní ceny:

Jiráskovu Hronovu bych ráda na tomto místě vyjádřila dík. A to hned dik dvoji — když jsem před 15-16 léty chodila od ministerstva k ministerstvu, od instituce k instituci a všude přesvědčovala, že je třeba, aby recitátoři měli svůj Wolkrův Prostějov, vždy znovu jsem se opírala o příklad amatérských divadelníků, kteří měli už po léta svůj Jiráskův Hronov. A protože i Jiráskův Hronov je pojmem v socialistické kultuře, podařilo se uvést v život Wolkrův Prostějov amatérských recitátorů.

Druhý můj dík patří Jiráskovu Hronovu za to, že každoročně dává příležitost i účastníkům Wolkrůva Prostějova, aby v oboru malých jevištních forem předvedli co dovedou. Také spolupráce je velmi plodná a velmi přirozená. Vždyť mnohé divadelní soubory vznikly z re-

VZÁCNÍ HOSTÉ

Včerejšího večerního představení komedie Václava Klimenta Klicpery Každý něco pro vlast v nastudování Divadla pro 111 při PKD České Budějovice se zúčastnil vedoucí tajemník krajského výboru KSČ v Hradci Králové s. František Tesař, předseda Vě KNV s. Jindřich Řehořek a tajemník Vě KNV v Hradci Králové s. Richard Průša. Po představení se soudruzi setkali v krátké besedě s představiteli MěstNV v Hronově a Přípravného výboru 42. JH.

Zprávy o zahájení a průběhu prvních dní 42. Jiráskova Hronova se objevily v denním tisku, rozhlase i televizi. Československý rozhlas denně informuje posluchače o nejnovějších zprávách z celostátní přehlídky amatérských divadelních souborů.

citačních skupin. Recitátorovo zaměření k čistotě mluvy, jeho práce na rozboru básnického textu i jeho pozornost k verši jsou přece rovněž podstatou práce divadelníka. Proto nechť vzkvétá a dále se prohlubuje spolupráce amatérských divadelníků a recitátorů.

(ek)

PODPORA

Jiráskovu Hronovu je už po léta věnována velká péče a pozornost stranických i státních orgánů, jako kulturně politické akci celostátního významu, která odráží tendence a perspektivy amatérského divadla jako svěbytného oboru zájmové umělecké činnosti. Pouhá podpora přehlídky, to by samozřejmě byla záležitost jednorázová, ale moment spolupráce, který je patrný nejen na úrovni obcí a okresů dokazuje, že ve veřejném a politickém životě je právě amatérskému divadlu poskytována velká možnost bezprostředně promlouvat k bolestivým otázkám současnosti, pomáhat je řešit a tím se podílet nejen na formování socialistické kultury, ale orientovat činnost i k k širším společenským cílům.

Festival v Žebráku

Poprvé v historii ochotnického divadla se letos uskutečnil Festival divadelních souborů se stoletou tradicí v Žebráku, okres Beroun, od 8. do 16. září 1972. Festival je pořádán v rámci kulturních akcí k 50. výročí vzniku SSSR, k 50. výročí vzniku Rudých odborů, v rámci oslav 160. výročí založení českého divadla v Žebráku a k 100. výročí závodu TOS Žebrák. Zúčastní se ho stoleté soubory ze všech krajů ČSR.

Při této příležitosti tu bude instalována výstava 160 let souboru K. J. Erbena v Žebráku. Tento soubor zahájí festival Čechovovým Strýčkem Váňou v pátek 8. září. V dalším pořadu uvidíte zástupu Severomoravského kraje, DS Tyl Přerov se hrou J. de la Fontaine Výslech po italsku. Severočeský kraj reprezentuje DS Tyl Železný Brod se Sardouovou Madame Sans-Gene. Středočeský soubor Tyl Bakov nad Jizerou hraje Goldoniho Poprask na laguně. Za Prahu tu vystoupí divadlo Bráník OKD s Únosem Sabineka od F. a P. ze Schönthaunů. Západočeský kraj vysílá DS Radnice se hrou Françoise Campauxe Černý miláček. Pro děti zahraje DS Jiří KašS Poděbrady pohádku M. Holkové Popelka. Kraj Jiho-moravský bude reprezentován DS Slavia Fatra Napa-jedla se hrou E. O'Neillů Ach, ta léta bláznivá. Divadelní soubor TJ Sokol Bystré u Poličky se hrou G. B. Shawa Pygmalion zastupuje kraj Východočeský. Festival uzavírá Vassa Železnová M. Gorkého v provedení DS OB Volyně z kraje Jihočeského. (Pokračování na str. 3)

Ze včerejšího představení komedie Václava Klimenta Klicpery Každý něco pro vlast — k recenzi na straně 2.

▲ Po celý rok se připravuje vrcholná divadelní přehlídka. Na první pohled nevypadá toto turzení nikterak zvláštně, ale stačí se rozhlédnout kolem sebe, projít městem s očima otevřenými, aby si člověk povšiml i věcí, které jinak unikají jeho pozornosti a jen srovnával. Všemi otázkami se během roku do všech podrobností zabývá Přípravný výbor Jiráskova Hronova, který se i v průběhu letošní celostátní přehlídky denně v ranních hodinách schází, aby operativně reagoval na problémy, které právě vznikly a které je nutno ihned řešit.

KAŽDÝ NĚCO PRO VLAST

Václava Klimenta Klicperu mnozí podceňovali a dosud podceňují, pokládají ho za autora hříček více úsměvných než účelných, hříček více zastaralých než bohatých na nápady v situaci a v jazyce. Je jisté všeobecně známo, že teprve česká divadelní avantgarda v konkrétní historické situaci fašistického nebezpečí pro naši republiku, potvrdila kriticko-společenské zájmy nejlepších Klicperových komedií. E. F. Burian se přiklonil ke Klicperovi právě adaptací a uvedením veselohry Každý něco pro vlast. Ve své adaptaci pochopil v čem je Klicperův přínos: v přesné zvolené nadsázce, v podání charakterů, v situacích a v jazyku jeho her. Burian rozvedl Klicperovy podněty ve své úpravě, uplatnil tu výrazné také pohybovou stylizaci. V tomto směru lze nazvat představení souboru Divadla pro 111 z Českých Budějovic navázáním na burianovský postup. Mladí souboru samozřejmě vede k u-

mocnění komediálnosti představení, k zesměšnění příběhu hry. Inscenace Antonína Bašty se úzkostlivě snaží o stylizovanou jednotu celku, vede herce k přesné pohybové nadsázce. Je jiná otázka, jak který z herců dovede tento záměr použít k charakteristice postavy, jak dovede mentálně a spontánně uplatňovat svůj herecký nadhled nad postavami a situacemi. Lze jistě uvést kvalitové rozdíly mezi výkony Mileny Vicherkové (Pani správcová) a Dagmar Filipové (Minka) na straně jedné a takovými výkony jako je Partes (Stanislav Kahuda) nebo Jesenský (Eduard Vaňa) na straně druhé, kde lze poznat úzkostlivé dodržování režijních představ a řekněme otevěřen — režisérské nadvlády nad představením.

Nad inscenací stále čteme heslo, které si mladí ze souboru vepsali do štítu: Sami sobě. Mají na to samozřejmě právo a cenné je to nam především to, že všemi způsoby usi-

lují o rozvíjení fantazie — i když s rozdílným konečným výsledkem a režisér nakonec musil pádně zasahovat. Jejich počín musí nutně urážet zastánce pietistického podání naší klasiky. Ale má-li klasika žít musí do sebe přijímat podněty současného vidění textu, současných výrazových prostředků. Obstojí-li v tomto směru Klicpera je to jeho kladné vysvědčení.

V jednom se však českobudějovická inscenace od Buriana odchýlila — zcela ustoupila od Klicperova kritického obrazu společnosti, od záměru, který v autorově i Burianově době u kázal, že v této komedii lze hledat hlubší záměr a hlubší význam, společenskou kritiku, která nezůstala omezena jen na Klicperovu dobu. Z tohoto hlediska pozbývá smysl úvodní monolog (třeba upravený), který Burian zcela jasně uvedl na podporu své režijní koncepce představení. Setkání s divadelním mládím je však výzvěcky prvkem zajímavým a povzbuzujícím, zejména dokáže-li toto mládí přinést divákům radostný pocit z divadla a z kouzla jeho kontaktu s divákem.

Petr Pruša

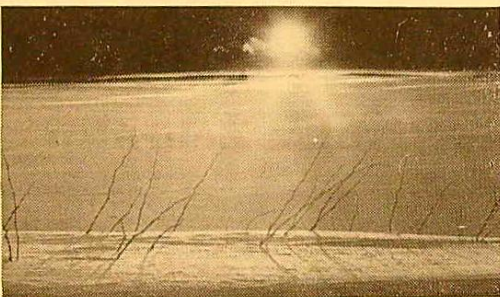
Mimodivadelní pořady na pódiu v parku už jaksí patří k tradici přehlídek a je tomu tak dobře, protože ukazují a upozorňují na mnoho zajímavých věcí, souvisejících i s dalšími obory zájmové umělecké činnosti než se samotným divadlem. Přestože divadlo je nejdůležitějším prvkem Jiráskových Hronových a právě ono se stává cílem všech návštěvníků, kteří sem v prvních dnech srpna směřují, představují mimodivadelní pořady nejen doplnění přehlídky o jiné umělecké druhy a žánry, ale pomáhají především velmi výrazně dotvářet celou festivalovou atmosféru a nedávají nám zapomenout na fakt, že nejen divadlo sdružuje cenné síly, aby vytvářelo hodnoty podložené prací a úsilím ve volném čase.

Ve včerejším podvečeru věnovaném poezii opět vystoupili členové Recitačního studia OKS Svatavy Dagmar Pařizková, Libor Pololánek a Josef Novák. I pásmo diapaizitů Jana Zářteř, které ukazuje zajímavé možnosti v přípravě nekonvenčních a poučujících pořadů jistě každého z návštěvníků upoutalo zejména svým vztahem k Jiráskovi. Včerejší večer stejně jako ty předcházející byl tedy mimořádně štědrý. (ek)

DECHOVKA Z TEPNY

Dechový orchestr Tepnakuibu v Náchodě, který řídí B. Solnička, účinkoval již na loňských mimodivadelních programech Jiráskova Hronova. Jeho vystoupení bylo úspěšné a proto jej Krajské kulturní středisko pozvalo i letos. Čtyřicetičlenný soubor hraje v Náchodě i v jeho okolí při různých příležitostech, pravidelně koncertuje v

lázních Bělousi. Pro vystoupení na Jiráskově Hronově vybrali náhodně hudebníci pestrý populární program našich autorů a uvedou jej dnes v úterý 8. 8. v 17.30 hodin na pódiu v Jiráskových sádkách. Konferovat bude opět hlasatelka Čs. rozhlasu v Hradci Králové Hana Utikalová.

Podzimní podvečer

Foto Jan Stiller

představujeme patроны • představujeme patроны • představujeme patроны • představujeme

Do Police nad Metují, jednoho z měst náchodského okresu, vedou od Hronova dvě cesty. U hotelu Na mytě se silnice dělí — je možné jet přes Bezdekov, to je ta kratší, která končí u moderního závodu Veba 08 a druhá cesta, delší, končí v polici nad Metují, dostaneme se zcela automaticky i k podniku Kovopol, který podobně jako další patronátní závody tradičně pečuje o soubory účinkující na Jiráskových Hronovech. Je to pěkná tradice zejména proto, že tento patronátní závod využívá vzácné možnosti pozvat hostující soubor do policeckého divadla, kde se jeho členové setkávají s vďečným a vnímavým publikem.

Podnik Kovopol má tři závody — základní závod 01 s podnikovým feditelstvem má sídlo v polici, druhý je v Olomouci a třetí v Broumově. Olomoucký

KOVOPOL POLICE n. Met.

závod pokračuje v tradiční výrobě základního závodu, dodává na náš trh všechny druhy hostující soubor do policeckého divadla, kde se jeho členové setkávají s vďečným a vnímavým publikem.

kém ledě. Závod v Broumově vyrábí rýsovala a termoplasty. Základní závod v polici n. Met. produkuje tři skupiny výrobků: normalizované díly lisovací techniky, obráběcí stroje, rychloisly na výrobu hřebíků, kompresory a řadu jednoúčelových strojů pro potřeby podniků generálního feditelství Pragouni. V závodu je velká nástrojárna pro výrobu forem na plastické hmoty, technickou prýž a lisostříkové formy na hliník.

Divadelní soubor ZK ROH Závodů Jiřího Dimitrova z Bratislavy po prohlídce závodu navštívil divadelní klub a odjel na výlet do Adršpáských skal. Po představení v polici n. Met. vystoupí dnes odpoledne a večer před hronovským publikem (ek)

Z inscenace hry Julia Barčevy Dva, kterou uvidíte v odpoledním a večerním představení

V. KLICPERA vážně

Zitra se uskuteční přednáška o díle V. K. Klicpery, kterou přednese známý divadelní vědec dr. Milan Obst. V jeho vědecké práci hraje významnou úlohu právě zkoumání vývojevých přínosů české divadelní avantgardy, zejména díla Jindřicha Honzla (připomeňme si Obstovu monografii o Honzlovi v knize K dějinám české divadelní avantgardy nebo jeho práci na vydání spisu Jindřicha Honzla atd.). Je zcela zákonitě, že zde nemohl uniknout vztah této avantgardy ke Klicperovu dílu. Slavná Honzlova inscenace Hadriána z Rimsu byla signálem k hlubšímu zájmu o autora v našich divadlech. Nechceme na letošním Hronově, který se koná v roce 180. výročí narození V. K. Klicpery, přinášet jen pietistické oslavná slova. Analýza jeho díla z hlediska historické podmíněnosti i jeho vývojevoho přínosu může být dnes stále podnětem k poznání rozsáhlé tvorby, která nemusí mít jen strohé přívlastky veseloherní, poklidný, libý atd. Proto vás zveme na přednášku, která může i současnému ochotnickému divadlu dát nejen cenný podnět.

Julius Barčev — Dva — nastudoval Divadelní soubor ZK ROH Závodů Jiřího Dimitrova Bratislava

Rozhovor na chodníku

V sobotu 5. srpna přijela na zahájení 42. Jiráskova Hronova spolu s dalšími významnými hosty také sedmičlenná delegace družební obce Mlázovice na Jičínsku. Jejimi členy jsou: funkcionář ONV v Jičíně s. Oldřich Čádek a s. Miloš Polák, tajemník MNV Mlázovice s. Jaroslav Kodým, předseda Osvětové besedy v Mlázovicích ing. Josef Kutnar a další. Už v loňském ročníku Zpravodaje Jiráskova Hronova jsme informovali naše čtenáře o obnově pamníku Aloise Jiráka v Mlázovicích a dnes jsme měli příležitost položit několik otázek tajemníkovi MNV v Mlázovicích, s. Jar. Kodýmovi:

Pracuje u vás divadelní soubor?

Při Gsvětově besedě divadelní soubor právě u příležitosti loňské slavnosti obnovil činnost a v současné době připravuje premiéru další hry, která bude uvedena na podzim. V práci nám pomáhá také herec kladenského divadla J. Čaněk, který u nás tráví prázdniny a má veliký zájem o práci souboru.

Váše dojmy a plány?

V loňském roce jsme se nezúčastnili zahájení přehlídky, ale měli jsme možnost prohlédnout si pamětnostnost města. Byli jsme překvapeni a dojatí milým přijetím a pozorností jaké se nám zde dostalo a stejně je tomu letos. A plány do

budoucnosti, ty máme také. V současné době u nás nejsou podmínky pro svoustnou divadelní činnost — budova je před rekonstrukcí. Ale chtěli bychom dosáhnout toho, že bychom zvali hronovské ochotníky na představení k nám a naopak. Rádi bychom v budoucnu zvali soubory, které vystoupí na Jiráskově Hronově k nám do Mlázovic, aby svá představení v naší obci rezipovali.

Delegace z Mlázovic přivezla jako dar městu velmi vzácné rukopisy dopisů Mistra Aloise Jiráka, které v dalších číslech Zpravodaje předešleme. Milí hosté z družební obce na Jičínsku a zástupci ONV v Jičíně sledovali představení z Jiráskovy lóže. (ek)

Mohlo by se zdát, že připravit z hlediska výtvarného výzdoby přehlídkového města nemůže představovat velký problém. Skutečnost je ovšem jiná. Od prvního návrhu, který byl zpracován v únoru, až k závěrečné podobě dnešní hronovské výzdoby uplynul určitý čas, naplněný úsilím kolektivu spolupracovníků mladého výtvarníka Ivana Krejčího. V dubnové schůzce Přípravného výboru 42. Jiráskova Hronova se objevily návrhy, makety, fo-

K VÝZDOBĚ

tografie a ideové zdůvodnění výtvarného celku, který má zachycovat nejdůležitější fáze vývoje českého lidového divadla, od pašijových her až do doby národního obrození. Samostatnou část výzdoby tvoří sestava panelů s dekorací věnovanou počátkům ochotnického divadla v Hronově tak, jak je dnes dokumentují dochované památky umístěné v Jiráskově muzeu. Spolu s dalšími prvky letošní hronovské výzdoby, v níž je velmi důležitou součástí vzpomínka na výročí úmrtí Zdeňka Nejedlého, putovní výstava o životě a díle V. K. Klicpery, zakladatele české komedie a propagaci čast, informující účastníky festivalu o souborech, které tu letos vystupují i o jejich inscenacích, představuje soubor panelů od rážejících v charakteristické zkratce vývojevo stupně českého lidového divadla, velmi výrazné oživení hronovských prostranství nejen oproti dřívějším ročníkům, ale současně se stává jedním z inspirujících momentů pro výtvarníky příštích ročníků. (ek)

NÁŠ TIP

Snad každý někdy projížděl polici nad Metují. V místech, kde v zákrutu silnice stojí oblíbená restaurace u Berků cesta odbočuje a zdvihá se vysoko do kopce. Když se zvedavý host nechá zlákat i přes určitou nepohodlnost, přijede až na parkoviště obklopené ze všech stran lesem. Potom se vydá lesní cestičkou vzhůru dokud

nenarazí na restauraci Hvězda. Krásný výhled do údolí, příkřejší posezení ve vkusně upraveném prostředí a hlavně klid, to jsou vlastnosti chutí, která v minulosti lákala mnoho umělců a významných lidí. O všech návštěvách na Hvězdě mají záznamy a každému je rádi ukáží. Dejte se překvapit! (k)

Festival v Žebráku

(Dokončení ze str. 1) U příležitosti tohoto festivalu se ve dnech 15. a 16. září uskuteční seminář zástupců všech souborů, které mají stoletou tradici. Námetem semináře bude Stav historiografie českého ochotnické-

ho divadla, Základní zásady dokumentace ochotnického dění v místech, okresech a krajích.

Přípravný výbor Festivalu srdečně zve všechny zájemce a milovníky divadla. Přijďte, nebudete zklamáni!

kam dnes • kam zítra • kam

Úterý 8. srpna

16.30 Odpolední představení hry Dva

17.30 Pořad v parku

20.00 Večerní představení hry Dva

20.00 Pořad v parku, RS OKS Svitavy
J. Kainar — Rozhlásky

21.00 Taneční večer ve Slávii

22.00 Beseda patronů se souborem

Středa 9. srpna

09.00 Konference PKJH s přednáškou dr. Obsta

16.30 Divadelní představení hry Stará historie

17.30 Pořad v parku Módní přehlídka oborového
podniku Kara Trutnov „Módní kolekce 1973“

20.00 Večerní divadelní představení

20.00 Půlhodinka poezie na pódiu v parku

20.30 Večer amatérských filmů OFAS Trutnov

21.00 Taneční večer ve Slávii

22.00 Beseda patronů se souborem

dnes • kam zítra • kam dnes

Recitují dnes večer

V úterním večerním pořadu na pódiu v sádkách MAJ vystoupí Recitační studio Okresního střediska ve Svitavách (soubor mladých) s Kainarovými Rozhlásky.

Svitavský soubor není snad třeba ani v Hronově zvláště představovat. Loni tu předvedl pásmo o Maruše Kudeřkové (za něj získal na Wolkrově Prostějově Miro-

vou cenu), letos zvítězil v krajské soutěži a opět nás dobře reprezentoval na WP.

Soubor mladých, který dnes večer ve 20 hod. uslyšíme, pracuje také pod vedením prof. Marie Votavové a jeho výkony nasvědčují, že je a bude dobrým následovníkem svých starších přátel poezie.

Klub metodiků ve Slávii

Není nic nového, že do Hronova se každoročně sjíždějí odborní pracovníci kulturně osvětových zařízení ze všech krajů republiky. Novinkou roku 1972 však bylo jejich setkání nebo beseda nebo seminář. Jak se vám líbí.

Úvodem se čeští, moravští a slovenští metodici vzájemně informovali o hlavních okruzích, které spadají do jejich zájmu, o svých koncepcích a plánech.

Soudruzi ze Slovenska se pochlubili svým systémem rozdělení ochotnických souborů do kategorií podle vyspělosti. Toto třídění a skutečnost, že soubory mohou na základě výsledků na přehlídkách postupovat do vyšších nebo naopak sestupovat do nižších kategorií, připomíná poněkud fotbalovou ligu. Zatím se zdá, že se tato praxe osvědčuje.

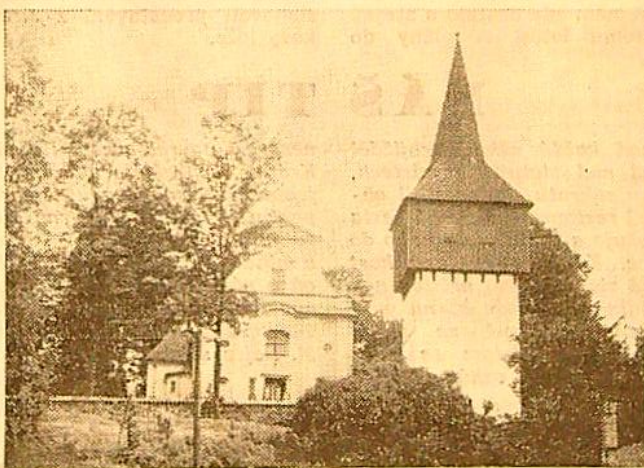
Rušaná diskuse, která se potom rozvinula, se týkala konkrétních problémů, z nichž patrně největší je mnohdy lině tekoucí proud informací. S tím souvisí or-

ganizace teoretického i praktického vzdělávání, potřeba kvalifikovaných poradních sborů a porotců, spolupráce s profesionálními umělci apod.

Hovořilo se o nutnosti hledat novou objevnou dramaturgii a nalézat nové objevující režiséry. Zajímavým příspěvkem byla statistika

amatérských premiér. Dověděli jsme se, že se hrálo 837 titulů. V soutěži o nejhranější hru by zvítězila pohádka o Rumcajsovi, druhé místo by obsadila Jiráskova Lucerna. Setkání téměř 70 metodiků bylo jistě podnětné a inspirující a na JH určitě ne poslední.

(kv)

K hronovským dominantám nesporně patří zvonice nedávno v plném rozsahu renovovaná. Ještě během loňského roku viděli turisté příjezdějící do města před zahájením JH tuto zajímavou stavbu zblavenou střešní krytinou. Ale dnes, téměř rok po ukončení všech oprav, nikdo snad ani nepozná, že zvonice byla někdy opravována. Typická stavba, připomínaná nejen v díle Aloise Jirásky, patří k nejvyhledávanějším místům Hronova.

Divadelní soubory, které do Hronova přijíždějí, zpravidla neodesílají domů pohlednici s budovou školy. Ale mohlo by tomu tak být protože právě zde se denně po představení schází porota k diskusím o inscenacích.

NON STOP

Ve středu 9. srpna proběhne v 9.00 hod. v sále Slávie konference Kruhu přátel JH. Jeho součástí bude přednáška dr. Milana Obsta CSs. o V. K. Klicperovi. Srdečně zveme všechny členy KP JH i ostatní zájemce.

Středočeši pozor! Využíváme opět početné účasti na 42. JH a sejdem se všichni ve středu 9. srpna ve 14.00 hodin ve Staropadolské hospodě u nádraží.

Včera v dopoledních hodinách zasedala v budově Jiráskova divadla Okresní rada zájmové umělecké činnosti okresu Náchod — tato důležitá akce už poněkoli- káté proběhla na půdě přehlídkového města.

Dodatečně jsme zjistili, že včerejší zpráva o J. R. byla mylná. V nepříjemné situaci na rozcestí k Náchodu se totiž ocitl někdo jiný. Musíme odvolat i druhou část zprávy — neznámý muž totiž volal: Já nejsem medvěd, já jsem Vašek. Později se potvrdilo, že to byl V. K. z Jaroměře. Omlouváme se.